

OPERACE REDWING



Svědectví účastníka
neúspěšné bojové akce

Navy SEAL

MARCUS LUTTRELL

OMNIBOOKS

Copyright © 2007 by Marcus Luttrell
Originally published in hardcover by Little, Brown and Company,
June 2007
© Translation Daniel a Vlastimil Dominikovi
ISBN 978-80-87788-02-8

MARCUS LUTTRELL

**OPERACE
REDWING**

**Svědectví účastníka neúspěšné bojové akce
Navy SEAL**

OMNIBOOKS

2013

Poznámka překladatele

Označení vojenských hodností v americké armádě je značně různorodé a liší se v jednotlivých složkách armády (pozemní armáda, letectvo, námořnictvo, námořní pěchota, pobřežní stráž). Je rovněž výrazně odlišné od označení hodností v Armádě České republiky, zejména u poddůstojnických hodností. Aby bylo z textu patrné, jakou hodnost mají osoby uvedené v textu, byly použity názvy z českého prostředí, které odpovídají úrovni americké hodnosti ve velitelské hierarchii.

Tato kniha je věnována památce Murpha, Axeho a Danny Boye, Kristensena, Shaneho, Jamese, Seniora, Jeffa, Jacquese, Taylora a Mace. Těchto jedenáct mužů z čet Alfa a Echo bojovalo a zemřelo v afghánských horách ve snaze zachránit mi život a měl jsem čest sloužit s nimi své zemi. Neříkám, abych si na ně všechny nevzpomněl s hlubokým pohnutím a bolestným smutkem.

PŘEDMLUVA

Bude to vůbec někdy snadnější? Dům od domu, dálnice za dálnicí, stát za státem? Zatím ne. Už jsem tu zas, za volantem pronajatého SUV projíždějícího po další hlavní ulici kolem obchodů a benzinové stanice. Tentokrát ve větrem bičovaném malém městečku na Long Islandu ve státě New York, na jižním pobřeží u dlouhých atlantických pláží. Přicházela zima a nebe bylo platinové. Pod tmavými nízkými mraky se převalovaly bílé vrcholky vln. Naprosto příhodné, protože tentokrát to mělo být těžší než jindy. Mnohem těžší. Našel jsem orientační bod, místní poštu, zastavil jsem za budovou a zaparkoval. Vystoupili jsme z auta do chladného listopadového dne a kolem nohou nám poletovaly zbytky spadaneho podzimního listí. Nikdo nechtěl jít první; nikdo z pěti mužů, kteří mě doprovázeli, a chvíli jsme tam jen tak postávali jako skupinka pošťáků, co mají zrovna přestávku.

Věděl jsem kam jít. Dům stál jen o pár metrů dál. V jistém smyslu jsem tam už kdysi byl - v jižní Kalifornii, v severní Kalifornii a v Nevadě. Během několika příštích dnů jsem měl navštívit ještě Washington a Virginia Beach. A tolik toho bude úplně stejného. Ten známý ničující smutek. Ten typ bolesti, která zavládne, když mladí muži zemřou ve svých nejlepších letech. V každém domově stejný prázdný pocit. Ten stejný neovladatelný pláč. Tentýž pocit sklíčenosti statečných lidí snažících se být statečnými; životy, které byly úplně stejným způsobem zničeny na prach. Je to žalostné.

Stejně jako předtím jsem byl nositelem té strašné zprávy. Jako by nikdo neznal pravdu, dokud jsem nepřišel. Tolik týdnů a měsíců po tolika pohřbech. Toto malé shromáždění v Patchogue na Long Islandu bude pro mne nejhorší. Snažil jsem se ovládnout emoce. Ale opět se mi v duchu ozval ten strašný, strašný výkřik, ten stejný, jaký mě budí, noc za nocí se násilně vtírá do mých osamělých snů a je potvrzením viny. Nekonečné viny toho, kdo přežil.

"Pomoz mi Markusi! Pomoz mi, prosím!"

Byla to zoufalá prosba v horách v cizí zemi. Byl to výkřik ozývající se ozvěnou v hlubokých roklinách jednoho z nejpouštěnějších míst na zemi. Byl to téměř nesrozumitelný výkřik smrtelně zraněné bytosti. Byla to prosba, kterou jsem nemohl splnit. Nemohu na ni zapomenout. Protože ji vyslovil jeden z nejlepších lidí, jakého jsem kdy potkal, muž, který byl zároveň mým nejlepším přítelem. Všechny ty návštěvy byly strašné. Danova sestra a manželka podpírající se navzájem. Erikův otec admirál, sám se svým zármutkem. Jamesova snoubenka a otec, Axeho manželka a rodinní přátelé. Shaneova otřesená matka v Las Vegas. To všechno bylo hrozné, ale tentokrát to bude ještě horší.

Konečně jsme vyrazili vířícím listím do chladné zvláštní ulice, až k malému domku s malinkou předzahrádkou, s trávou v těchto dnech neposekanou. Ale v předním okně stále byla světlou ozářená americká vlajka. Byla to světlá vlastenectví a pořád vyzývavě svítila, jako by tam neustále byl. Mikeyovi by se to líbilo.

Všichni jsme se na chvíli zastavili a pak jsme vystoupali po několika schodech a zaklepli na dveře. Žena, která nám otevřela, byla krásná. Dlouhé tmavé vlasy, oči plné slz. Jeho matka. Věděla, že jsem byl poslední, kdo ho viděl živého a vzhlížela ke mně s tak hlubokým smutkem v očích, že mě to málem zlomilo a řekla tiše, „děkuji, že jste přišli.“ Nějak se mi podařilo ze sebe vypravit, „jsem zde zde kvůli vašemu synovi.“

Když jsme všichni vešli dovnitř, podíval jsem se na stůl v hale a na něm stála velká zarámovaná fotografie muže dívajícího se přímo na mě, mírně se usmívajícího. Zase tu byl všude okolo Mikey a já slyšel jeho matku, jak se ptá, „netrpěl, že ne? Prosím, řekněte mi, že netrpěl.“

Musel jsem si rukávem otřít oči, než jsem odpověděl, „ne Maureen, netrpěl, zemřel okamžitě.“ Řekl jsem jí to, co chtěla slyšet. Taková taktická odpověď se ukázala být nezbytnou výbavou jediného přeživšího.

Pokoušel jsem se jí říct o nezlomné odvaze jejího syna, jeho silné vůli a pevném ovládnutí. Jak jsem očekával, zdálo se, že si dosud nic nepřipustila, dokud jsem jí to nesdělil já. Byl jsem nositelem té definitivní špatné zprávy.

V průběhu několika dalších hodin jsme se snažili mluvit jako dospělí lidé, ale bylo to příliš obtížné. Bylo toho tolik, co jsme si mohli říct a tolik toho, co jsme si nikdy říct nemohli. Ani podpora mých tří parťáků a od newyorského hasiče a policisty, kteří nás doprovázeli, na tom nemohla nic změnit.

Ale byla to cesta, kterou jsem musel dokončit. Sám sobě jsem slíbil, že to za každou cenu udělám, protože jsem věděl, co to pro každého z nich znamenalo. Sdílení osobní úzkosti s někým, kdo tam byl. Dům za domem, zármutek za zármutkem. Považoval jsem to za svou povinnost, ale ani tak to nebylo o nic jednodušší. Maureen nás při odchodu všechny objala. Obřadně jsem se poklonil fotografii svého nejlepšího přítele a sešli jsme tou smutnou cestičkou na ulici.

Dneska to bude stejně strašné, protože jsme měli namířeno k Heather, Mikeyho snoubence žijící v bytě v New Yorku. Nebylo to spravedlivé. Touhle dobou už měli být manželé. A den poté jsem měl jet na Arlingtonský národní hřbitov navštívit hroby dalších dvou chybějících přátel.

Podle všech kritérií to byla nákladná, dlouhá a melancholická cesta po Spojených státech amerických, placená organizací, pro kterou pracuji. Oni to chápou, stejně jako já a my všichni. O mnoha velkých společnostech, které mají dlouholeté zaměstnance, se můžete hodně dovědět z jejich firemní filozofie nebo psaného kodexu. Je to text, který definuje postavení zaměstnanců a jejich chování. Několik let jsem se snažil založit svůj život na této základní myšlence:

"V nejistých dobách existuje zvláštní druh bojovníka, připraveného reagovat na volání národa; obyčejný člověk s neobyčejnou touhou uspět. Zocelený strastmi stojí bok po boku s nejlepšími příslušníky amerických speciálních jednotek, aby sloužil své zemi a americkému lidu a bránil jeho způsob života. Jsem takovým mužem."

Jmenuji se Marcus. Marcus Luttrell. Jsem velitelem týmu amerických Navy SEAL, SDV Team 1, četa Alfa. Jako každý jiný SEAL jsem vycvičen v použití zbraní, v demolicích a v boji beze zbraní. Jsem odstřelovač a týmový zdravotník. Ale především jsem Američan. Když zazní zvon, půjdu bojovat za svou zemi a za své kolegy z týmu. Když to bude nutné, tak až do posledního dechu. A to ne jen proto, že jsou k tomu příslušníci SEAL cvičeni, ale proto, že sám chci. Jsem vlastenec, bojuji s osamělou hvězdou Texasu na pravé paži a další vlajkou Texasu na srdci. Porážka je pro mě nepřijatelná.

Mikey zemřel minulé léto roku 2005, když bojoval po mém boku v horách severovýchodního Afghánistánu. Byl to nejlepší důstojník, jakého jsem poznal. Bojovník s duší z ocele, s obrovskou, téměř neuvěřitelnou odvahou tváří v tvář nepříteli. Dva lidé, kteří by to potvrdili, byli moji kamarádi, kteří tam nahoře také bojovali a zahynuli.

Byli to Danny a Axe, další dva američtí hrdinové. Dvě vyčnívající postavy v bojové jednotce, kde je odvaha běžnou ctí. Jejich životy jsou důkazem hlavního článku filozofie amerických Navy SEAL:

„Nikdy se nevzdám. Vytrvám a nebudu se vyhýbat nepříznivým podmínkám. Můj národ ode mne očekává, že budu fyzicky zdatnější a psychicky silnější než můj nepřítel. Když budu sražen k zemi, vždy znovu povstanu. Nasadím poslední zbytky sil, abych chránil členy svého týmu a splnil naši misi. Nikdy nepřestanu bojovat.“

Jak jsem se zmínil, jmenuji se Marcus a tuto knihu píšu pro své tři kamarády, Mikeyho, Dannyho a Axeho. Když ji nenapíšu, nikdo nikdy nepochopí nezměrnou odvahu těchto tří Američanů pod palbou. A to by byla ta největší tragédie.

DO AFGHÁNISTÁNU... V LÉTAJÍCÍM SKLADIŠTI

Byl to čas odplaty za Světové obchodní centrum. Šli jsme po těch chlápčích, co to udělali. A když ne přímo po nich, tak po jejich pokrevních bratřích, šilencích, kteří si nás stále přáli vidět mrtvé a kteří to mohli zkusit znovu.

Loučení bývají mezi příslušníky Navy SEAL odměřená, poplácání po zádech, chlapské objetí. Nikdo nepromluví o tom, na co všichni myslí: *Už je to tu zas chlapci, jdeme do války, další problémové místo. Další potrhlý nepřítel pokoušející své štěstí proti nám... musejí to být blázni.*

Je to vlastnost SEAL - naše nevyčtená neporazitelnost, tichý kodex elitních bojovníků armády Spojených států. Velcí, rychlí, dobře vycvičení, po zuby ozbrojení chlapi. Experti v boji beze zbraně, tak tiší, že nás nikdy nikdo neslyší přicházet. Mistři strategie, profesionální střelci z pušky, umělci s kulometem, a když je třeba, šikovní s nožem. Stručně řečeno, věříme, že je na světě málo problémů, které bychom nedokázali vyřešit silnou náloží nebo dobře mířenou kulkou.

Operujeme na moři, ve vzduchu i na zemi. Podle toho jsme dostali jméno. U.S. Navy SEAL, pod vodou, na vodě nebo na souši. Člověče, tohle všechno umíme. Tam, kam jsme měli namířeno, to bude výhradně na pevnině. Hodně daleko od vody. Tři tisíce metrů vysoko v nezalesněné pusté horské krajině, v jednom z nejopuštěnějších míst na světě, kde neplatí žádné zákony, v Afghánistánu.

„Sbohem, Markusi.“ „Hodně štěstí, Mikeyi.“ „Je to v pohodě, Matte.“ „Tak zatím nashle, hoši.“ Pamatuji si to, jako by to bylo včera. Někdo otevřel dveře do našeho pokoje v ubikaci a do teplé tmavé bahrajnské noci se rozlévá světlo. Jsme v podivném pouštním království, spojeném se Saudskou Arábií pětadvacetikilometrovou Cestou krále Fahda.

Nás šest, oblečených v lehké bojové výstroji - pouštní maskovací uniformě, bojových botách Oakley - vyšlo ven do mírného teplého vánku. Byl březen 2005 a ještě nebylo vedro jako v peci, jak zde bývá v létě. Ale pro skupinku Američanů na jaře i tak neobyčejné teplo, dokonce i pro Texasana, jako jsem já. Bahrajn leží na 26. stupni severní zeměpisné šířky. To je víc než 650 kilometrů jižněji od Bagdádu a je tam horko.

Naše jednotka byla umístěna na jižním okraji hlavního města Manáma, nahoře, v severovýchodním cípu ostrova. To znamenalo, že nás museli pro všechny lety z a do Bahrajnu převážet přes město na americkou leteckou základnu na ostrově Muharraq. Nevadilo nám to, ale ani jsme to nemilovali.

Ta krátká asi osmikilometrová cesta nás vedla městem, které se cítilo stejně jako my. Místní lidé nás také neměli rádi. Vrhali po nás otrávené pohledy, jako by byli k smrti unaveni naší přítomností. Je pravda, že v Manámě byly čtvrti známé jako území černé vlajky, kde prodavači, majitelé obchodů a obyčejní občané vyvěšovali černé vlajky na své domy, aby naznačili, že *Američané zde nejsou vítáni*. Řekl bych, že to nebylo tak zlé, jako *Židům vstup zakázán* v Německu za Hitlera. Ale v celém arabském světě existují skryté proudy nenávisti. My jsme věděli, že tam je mnoho příznivců muslimského extremismu, fanatiků z Tálibánu a al-Káidy. Černé vlajky fungovaly a od těch oblastí jsme se raději drželi dost daleko.

Ovšem museli jsme projíždět městem v nechráněných vozidlech po jiné silnici vedoucí po náspu, po Cestě šejka Hamada, pojmenované po emírovi. Mají zde spoustu umělých náspů a mostů a řekl bych, že jich postaví ještě víc, protože tam je ještě dvaatřicet mnohem menších ostrůvků, tvořících níže položenou část Bahrajnského souostroví, hned u západního pobřeží Saudské Arábie v Íránském zálivu. A tak jsme projížděli Manámou k Muharraqu, kde byla jižně od hlavního bahrajnského mezinárodního letiště umístěna americká letecká základna. Tam na nás čekal C-130 Hercules, obrovský turbovrtulový nákladní letoun. Ve vzduchu je to jedno z nejhlučnějších letadel, velká ozvěnou znějící kovová jeskyně speciálně zkonstruovaná k transportu těžkých nákladů – a ne citlivých jemných a poetických zábavných společníků jako jsme byli my. Naložili jsme a upevnili naši nutnou výbavu - těžké zbraně (kulomety), pušky M4, pistole SIG-Sauer ráže 9 mm, bojové nože, ná-

bojové pásy s municí, lékařské potřeby a komunikační zařízení. Pár kluků si pověsilo houpací síť z husté síťoviny. My ostatní jsme se posadili do sedadel z té stejné síťoviny. Nebyla to první třída. Ale žabí muži necestují nalahko a nevyžadují pohodlí. Ti žabí muži jsme mimochodem my. Jak jsme byli nacpaní v tomto létajícím skladišti, naprosto primitivním dopravním prostředku, trochu jsme z legrace remcali a bědovali. Ale pokud nás šest vysadili na nějaké zatracené bojiště a byli jsme na kůži promočení, promrzlí, zranění, chycení v pasti, čelící přesile, bojující o život, neuslyšeli byste od nás jediné slůvko stížnosti. Tak se chová naše bratrstvo. Je to přísně americké bratrstvo, většinou ukuté krví, pracně vytvořené a nerozlučné. Postavené na sdíleném vlastenectví, sdílené odvaze a sdílené důvěře jeden v druhého. Na světě není mnoho podobných bojových jednotek, jako jsme my.

Posádka zkontrolovala, zda jsme všichni připoutáni a pak se motory rozeřvaly. Proboha, ten hluk byl neuvěřitelný. Bylo to, jako bych seděl přímo v motorovém prostoru. Celé letadlo se otřásalo a rachotilo, jak jsme se rozjížděli po startovací dráze a vzlétli přímo do pouštního větru, který v poryvech vál z Arabského poloostrova. Na palubě nebyli žádní jiní pasažéři kromě posádky a nás vzadu mířících udělat bohulibou práci pro americkou vládu a našeho vrchního velitele George W. Bushe. V podstatě jsme byli osamoceni, jako obvykle. Naklonili jsme se nad Bahrajnským zálivem a udělali dlouhou levotočivou zatáčku, abychom se dostali na náš východní kurs. Bylo by sakra rychlejší, kdybychom zamířili přímo na severovýchod přes záliv. Ale to by nás zavedlo nad pochybné jižní vrchoviny Íránské islámské republiky a to my neděláme.

Místo toho jsme zůstali na jižním kurzu a pokračovali vysoko nad přátelskou pobřežní pouští Spojených arabských emirátů, severně od žhavých písků pouště Rub al-Chálí, tak zvané Pusté končiny. Za námi zůstalo výbušné prostředí fanatické zášti v Iráku a nedalekém Kuvajtu, kde jsem sloužil dřív. Pod sebou jsme měli mnohem přátelštější osvícené pouštní království Katar, budoucí centrum světových zásob zemního plynu a ropou nasáklý emirát Abú Dhabí, zářící moderní výškové stavby Dubaje, a dále na východ skalnaté pobřeží Ománu.

Nikdo z nás nebyl nějak zvlášť smutný z toho, že Bahrajn opouštíme. První zemi na Blízkém východě, kde byla objevena ropa. Měl svou vlastní historii a my se často bavili na místních tržištích smlouváním s trhovci o cokoliv. Ale nikdy jsme se tam necítili doma. A jak jsme

stoupali k tmavému nebi, cítili jsme, že za sebou necháváme vše, co bylo bohem zapomenutou zemí na severu zálivu, a vyrážíme na novou misi, které jsme rozuměli. V Bagdádu jsme stáli proti nepříteli, kterého jsme málokdy viděli. Měli jsme za úkol vyrazit a najít ho, a když jsme ho našli, málokdy jsme věděli, co je zač. Al-Káida nebo Tálibán, šiité nebo sunnité, Iráčané nebo zahraniční bojovníci za svobodu, bojující za Saddáma, rebelové bojující za nějakého jiného boha, než byl ten náš? Za boha, který schvaloval vraždění nevinných civilistů, za boha, který fakticky odkopl deset příkázání do autu, mimo hru.

Byli všudypřítomní a vždy nebezpeční. Neustále nás mátlí, jestli víte, co mám na mysli. Při odletu v obřím nákladním Herculesu jsme opouštěli místo, které se systematicky rozpadávalo na kusy.

Afgánistán, to bylo něco úplně jiného. Ty hory na severovýchodě, západní konec mohutného pohoří Hindúkuš. To byly ty stejné hory, kde Tálibán ukrýval šílence z al-Káidy a chránil stoupence Usámy bin Ládina, když plánovali útok na Světové obchodní centrum 11. září v New Yorku.

To bylo místo, kde bin Ládinovi bojovníci našli domácí základnu. Přiznejme si to, *al-Káida* znamená základna, a Tálibán to za peníze saudskoarabského fanatika bin Ládina vše umožnil. Právě v tuto chvíli ti samí chlápci, zbytky Tálibánu a pár posledních bojovníků al-Káidy, byli připraveni začít znovu. Pokusit se probojovat přes horské průsmyky s cílem založit nové výcvikové tábory, vojenská velitelství a případně nastolit svou vlastní vládu namísto té demokraticky zvolené.

Nemuseli to být přesně ti chlápci, kteří naplánovali 11. září. Ale byli to zcela určitě jejich potomci a dědicové, jejich následovníci. Byli součástí skupiny, která toho neblahého úterního rána v roce 2001 zničila Severní a Jižní věž v centru New Yorku. Naším nadcházejícím úkolem bylo zastavit je jakýmkoliv možným způsobem přímo v těch horách.

Prozatím nám tihle horalé dávali v potyčkách s naší armádou dost zabrat. Což byl v podstatě důvod, proč se vyšší velení rozhodlo povolát nás do akce. Když se situace opravdu zkomplikuje, obvykle pošlou pro nás. Proto členové SEAL tráví roky výcvikem na základně Coronado v Kalifornii a ve Virginia Beach. Hlavně kvůli dobám, jaké teď nastaly. Kdy sametová rukavička Strýčka Sama udělá místo železné pěsti SPECWARCOMu (velení speciálních jednotek).

Proto jsme tu všichni byli. Naše mise byla možná strategická, do-

konce tajná. Ale nám, šesti členům Navy SEAL v otřásajícím se trupu Herculesu vysoko nad Arabskou pouští, byla jedna věc naprosto jasná. Byla to odplata za Světové obchodní centrum. Šli jsme po těch chlápčích, co to udělali. Ne po těch, co to skutečně provedli, ale po jejich pokrevních bratřích. Po šílencích, kteří nás stále chtěli zabít a mohli se znovu pokusit o to stejné.

Věděli jsme, pro co si jdeme a věděli jsme, kam pro to jdeme. Přímo nahoru na vrcholky Hindúkuše. Někam do těch hor, kde se stále mohl skrývat bin Ládin a kde se pořád ukrývaly bandy jeho následovníků. Někde.

Ta jednoznačnost cíle byla pro nás inspirativní. Pryč byly zrádné prašné zadní uličky Bagdádu, kde se už tříleté a čtyřleté děti učily nás nenávidět. V Afghánistánu na nás čekalo prastaré bojiště, kde jsme se mohli střetnout s nepřítelem, síla proti síle, lstivost proti lstivosti, ocel proti oceli.

To může být pro vojáka pravidelné armády trochu deprimující. Ale ne pro příslušníky SEAL, a já mohu s absolutní jistotou říct, že nás šest bylo vzrušeno tou vyhlídkou, těšili jsme se, že tam venku budeme dělat naši práci. S důvěrou v konečný úspěch, jisti si naším výcvikem, zkušenostmi a úsudkem. Víte, my jsme neporazitelní. To je to, co nás učili a čemu věříme.

Je to napsáno černé na bílém v oficiální filozofii U.S. Navy SEAL, poslední dva odstavce, které zní:

Cvičíme se pro válku a boj, abychom zvítězili. Jsem připraven nasadit všechny své bojové schopnosti, abych splnil svou misi a cíle stanovené mou zemí. Své povinnosti budu vykonávat bez váhání a pokud to bude nutné i s použitím násilí, ovšem budu při tom veden nejvlastnějšími principy, které bráním. Stateční muži bojovali a umírali při budování hrdé tradice a obávané pověsti, kterou jsem povinen dál šířit. V nejhorších situacích je základem mých rozhodnutí a každého činu odkaz mých týmových kolegů. Nikdy neselžu.

Všichni jsme si nechali narůst vousy, abychom vypadali víc jako afghánští bojovníci. Bylo pro nás důležité vypadat jako civilisté. Přesto vám zaručuji, že kdybyste postavili tři příslušníky SEAL na přelidněné letiště, poznám je všechny jen podle postoje, jejich sebedůvěry, očividné disciplíny a způsobu chůze. Netvrdím, že by je poznal kdokoliv, ale já rozhodně ano.

Muži, kteří se mnou cestovali z Bahrajnu, byli i podle měřítek Navy

SEAL pozoruhodně rozdílní. Byl tu desátník Matthew Gene Axelson, ještě ne třicetiletý poddůstojník z Kalifornie, ženatý s Cindy a oddaný jak jí, tak svým rodičům Cordellovi a Donně a svému bratrovi Jeffovi. Vždy jsem ho oslovoval Axe a dobře jsem ho znal. Morgan, moje identické dvojče, byl jeho nejlepším přítelem. Byl kdysi u nás doma v Texasu a dlouho jsme byli spolu v SEAL Delivery Vehicle Team 1, četa Alfa. S Morganem tvořili při výcviku SEAL plaveckou dvojici a prošli spolu odstřelovačskou školou.

Axe byl klidný muž 192 centimetrů vysoký s pronikavými modrými očima a kudrnatými vlasy. Byl chytrý a patřil k nejlepším hráčům Trivial Pursuit, jakého jsem poznal. Rád jsem si s ním povídal, protože toho hodně znal. Svými odpověďmi by možná překonal znalosti profesora z Harvardu. Místa, země, jejich počet obyvatel, hlavní odvětví průmyslu.

V týmu byl vždy profesionálem. Nikdy v životě jsem ho neviděl naštanovaného a vždy přesně věděl, co dělá. Byl prostě takový. To, co bylo pro ostatní obtížné a matoucí, představovalo pro něj obvykle hračku. V boji prokazoval skvělou kondici, byl rychlý, agresivní, a pokud bylo třeba i brutální. Jeho rodina tuhle jeho stránku nikdy nepoznala. Oni viděli pouze klidného veselého příslušníka námořnictva, který se klidně mohl stát profesionálním golfistou, kluka, který se rád smál a miloval studené pivo. Stěží jste mohli poznat lepší osobnost. Byl to neuvěřitelný muž.

Pak tam byl můj nejlepší přítel, poručík Michael Patrick Murphy, také ještě ne třicetiletý, s červeným diplomem z Pensylvánské státní univerzity. Hokejista přijatý ke studiu několika právnickými školami, než prudce otočil kormidlem a změnil kurz do amerických Navy SEAL. Mikey byl vášnivý čtenář. Jeho oblíbenou knihou byly *Gates of Fire* od Stevena Pressfielda, příběh o nesmrtelném vzdoru Sparťanů u Thermopyl.

Měl ohromné zkušenosti s Blízkým východem. Sloužil v Jordánsku, Kataru a v Džibuti v Africkém rohu. Začali jsme svou kariéru u SEAL ve stejnou dobu a dali jsme se dohromady zřejmě díky společné zálibě ve vtipných poznámkách. Ani jeden z nás nemohl spát, pokud jsme byli pod tlakem. Tu nespavost jsme měli společnou, stejně jako smysl pro humor. Bývali jsme spolu vzhůru půlku noci a můžu říct, že mě nikdo nedokázal rozesmát tak jako on. Vždycky jsem si z něj utahoval jak je

špinavý. Občas jsme celé týdny chodili na celodenní hlídky a zdálo se, že není vůbec čas na sprchu a ani to nemělo smysl, když bylo pravděpodobné, že za pár hodin skončíte po krk v bažinaté vodě. Toto je typická konverzace mezi námi, poddůstojníkem, vedoucím týmu a důstojníkem SEAL:

„Mikeyi, smrdíš jako podělanej, proč se proboha neosprchuješ?“

„Jo, hned, Markusi, udělám to zítra jako první věc, připomeneš mi to, vid’?“

„Rozumím, pane.“

Pro své nejbližší a nejdražší využíval poměrně rozsáhlý dárkový obchod jinak známý jako americký dálniční systém. Vzpomínám si, že své krásné přítelkyni Heather dal k narozeninám zabalený silniční kužel. K vánocům jí daroval jedno z těch oranžových blikajících světel, co se dávají na špičku těch kuželů, pochopitelně také zabalené. Jednou mi dal k narozeninám dopravní značku Stop. Měli jste vidět jeho cestovní tašku. Byla podobná ohromně velkému báglu jeho oblíbeného hokejového klubu New York Rangers. Nejtěžší zavazadlo v celém námořnictvu. Ale nemělo na sobě žádné logo Rangers a nahoře bylo napsáno jediné slovo „*Odprejskni*“.

Pro každou situaci dokázal vymyslet vtipnou poznámku. Mikey se jednou zapletl do hrozně a téměř smrtelné nehody a jeden z mužů ho požádal, aby popsal, co se vlastně stalo.

„Nech toho,“ řekl poručík z New Yorku, jako by to bylo téma, které ho už strašně unavovalo. „Pořád vytahuješ tu starou kravinu. Už se na to vyser.“

Byl to také nejlepší důstojník, jakého jsem kdy potkal, přirozený vůdce a skvělý SEAL, který nikdy nikoho nešíkanoval. Bylo to vždycky, *prosím, nevadilo by ti to? Nikdy - udělej tohle, udělej tamto* a v žádném případě by nepřipustil, aby si vyšší šarže, ať už nebo důstojníci, na jeho muže vyskakovaly.

Vždycky vzal průšvih na sebe. Když hrozila důtka, pokaždé přijal odpovědnost. Ale nikdy ho nezkoušejte obejít a řvát na některého z jeho chlapů, protože když byl naštvanej, dokázal být tvrdým protivníkem. A tohle ho štvalo hodně.

Byl skvělý pod vodou a výborný plavec. Problém byl jen v tom, že byl trochu pomalý, ale to byla skutečně jeho jediná slabina. Jednou jsme v tréninku plavali dva kilometry, a když jsem konečně dorazil na

pláž, nemohl jsem ho najít. Nakonec jsem ho uviděl, jak se plácá ve vodě asi 400 metrů od pobřeží. *Proboha, asi má problémy* – to bylo to první, co mě napadlo.

Rozběhl jsem se zpátky do mrazivé vody a vyrazil jsem ho zachránit. Nejsem žádný závodník, ale ve vodě jsem rychlý a bez problémů jsem k němu doplaval. Mohl jsem to tušit.

„Jdi ode mne, Markusi!“ křičel. „Jsem závodní auto v ráži, v nejvyšších otáčkách. Neplet se mi do toho, teď ne. Teď máš co do činění se závoďákem.“

Jedině Mike Murphy. Když jsem řekl tuhle příhodu komukoliv v naší četě a neprozradil jeho jméno, a pak jsem se zeptal, kdo to řekl, všichni tipovali Mikeyho.

Naproti mně v Herculesu seděl rotmistr Daniel Richard Healy, další skvělý člen Navy SEAL, 190 centimetrů vysoký, 37 let, ženatý s Normindou, otec sedmi dětí. Narodil se v New Hampshiru a k námořnictvu nastoupil v roce 1990. Sloužil v několika týmech SEAL a naučil se téměř plynule rusky.

S Dannym jsem sloužil tři roky ve stejném týmu SDV Team 1. Byl o něco starší než my ostatní a bral nás jako své děti - jako by jich neměl dost. Miloval nás všechny se stejnou vášní, obě velké rodiny, svou manželku a děti, sestry, bratry a rodiče a svou ještě větší rodinu momentálně sídlící na ostrově Bahrajn. Dan byl v obraně svých mužů ještě horší než Mikey. Nikdo se neodvážil na nás rvát, když byl poblíž. Svě hejno si vytrvale hlídal. Podrobně zkoumal každou misi, shromažďoval informace, prohlížel mapy, tabulky, fotografie, všechny informace z průzkumu. Hlídal všechny připravované mise a staral se o to, aby jeho chlapi byli vždy v první linii. Protože to bylo místo, pro které jsme byli vycvičeni, místo, kam jsme rádi chodili.

Dan byl svým způsobem tvrdý na každého. Stávalo se, že jsme se neshodli. Byl neochvějně přesvědčen, že jeho řešení je to nejlepší a většinou jediné možné. Ale jeho srdce bylo vždy na pravém místě. Dan Healy byl zatraceně dobrý Navy SEAL, vzor ve všem, v čem by měl starší velitel vzorem být. Železný muž, který se stal stratégem, jenž znal svou práci od A do Z. S velkým Danem jsem osobně mluvil téměř každý den svého života.

Někde nad námi, houpající se ve své síti se sluchátky na uších, poslouchal rockovou hudbu desátník Shane Patton, dvaadvacetiletý surfař

a skejťák původem z Las Vegas z Nevady. Můj chránělec. Jako hlavní radista byl Shane moje dvojka. Byl mnohem mladší než Mikey Murphy, ale stejně skvělý ve vtipných poznámkách a podle očekávání též vynikající žabí muž.

Těžko jsem Shaneho chápal, protože byl tak jiný. Jednou jsem vešel do komunikačního střediska a on se právě pokoušel objednat si po internetu kabát z leopardí kůže.

„Na co to sakra chceš?“ zeptal jsem se ho.

„To je tak hustý, kámo,“ odpověděl a ukončil tím jakoukoliv diskuzi.

Shane, velký robustní chlápek s relativně drzým úsměvem, byl hrozně chytrý. Nikdy jsem mu nemusel nic říkat, vždycky věděl, co má dělat. Ze začátku mě to trochu dráždilo. Víte, říkáte mnohem mladšímu klukovi, co chcete, aby udělal, a pak se ukáže, že už to udělal. Pokaždé. Chvilí mi trvalo, než jsem si zvykl na skutečnost, že mám asistenta, který je skoro stejně bystrý jako Matt Axelson. A to znamená sakra bystrý.

Shane byl jako většina těch plážových idolů dost uvolněnej. Jeho kámoši by zřejmě řekli fakt hustej nebo nějaký podobný slovo. Ale u radisty je tahle vlastnost zatraceně neocenitelná, když probíhá přestřelka a Shane je vzadu na velitelství. V rádiu posloucháte velice klidného, odměřeného SEAL operátora. Pardon, myslel jsem *kámoše*. To bylo Shaneovo mnohaúčelové slovo. Podle něj jsem byl i já *kámo*. Dokonce i prezident Spojených států amerických byl podle něj kámo. Vlastně ocenil prezidenta nejvyšším vyznamenáním, Zlatou kongresovou medailí cti udělenou surfařskými bohy: *je to opravdovej kámoš, člověče, fakticky kámoš*.

Byl synem jiného příslušníka Navy SEAL a jeho tichým zřídka zmiňovaným přáním bylo stát se jako jeho otec James J. Patton členem námořního výsadkového týmu. Dokončil základní výsadkářský výcvik ve Fort Benningu v Georgii ještě předtím, než složil závěrečné zkoušky u SEAL a přijal zařazení do čety Alfa v SDV Team 1. O pět měsíců později se k nám připojil k letu do Afghánistánu. Vše, co Shane během svého krátkého života udělal, bylo ojedinělé. Na střední škole byl hvězdným nadhazovačem a nejlepší polařem. Uměl hrát velmi dobře na kytaru a vedl skupinu jménem True Story, jejíž kvality zůstávají tak trochu zahaleny tajemstvím. Byl skvělý fotograf a zkušený mechanik a inženýr. Dokázal sám zrestaurovat a upravit dva staré volkswageny

Brouk. Získal ještě jednoho, o kterém mi řekl, „z toho udělám toho nejmocnějším Brouka, kámo. To je to, co mě zajímá.“

Shane byl stejně jako všichni ostatní na základně dobrý v práci s počítačem. Trávil hodiny na nějaké webové stránce jménem MySpace a byl pořád v kontaktu se svými přáteli: *Nazdar kámo, jak ses měl?*

Šestáčkem naší skupiny byl James Suh, osmadvacetiletý rodák z Chicaga, který vyrůstal na jižní Floridě. Než jsme byli vysláni do Afghánistánu, James byl u SDV Team 1 tři roky a během té doby se stal nejoblíbenějším chlapíkem na základně. Měl jen jednoho sourozence, starší sestru, ale okolo tří set bratranců a sestřenic a všem z nich přísahal, že je bude chránit.

James, stejně jako jeho blízký kámoš Shane, byl mimořádně houževnatým desátníkem SEAL. Stejně jako Shane prošel základním výsadkářským kurzem ve Fort Benningu a pokračoval dál do čety Alfa. Nejprve se chtěl stát veterinářem, specialistou na psy, ale James se narodil, aby se stal členem SEAL. Na svou příslušnost k jedné z nejelitnějších bojových jednotek na světě a na svou schopnost odolávat psychickým a fyzickým nárokům byl vášnivě hrdý.

Stejně jako Shane byl na střední škole sportovní hvězdou, vynikajícím plavcem a tenistou. Co se týče učení, byl vždy ve třídách pro nadané a pokročilé. James byl stejně jako Axe a Shane v naší četě vysoce inteligentní SEAL a výjimečně spolehlivý pod palbou. Nikdy jsem nepotkal nikoho, kdo by o něm řekl špatné slovo.

Trvalo nám téměř tři hodiny, než jsme se dostali nad Ománský záliv. Přeletěli jsme ho jižně od Hormuzského průlivu a drželi jsme se stranou od superdálnice světových ropných a plynových tankerů plujících do a z mohutných terminálů v Íránském zálivu. Tam dole je výcviková oblast íránského námořnictva. Operuje ze své hlavní základny v Bandar Abbásu a dál kolem pobřeží ze své stále aktivnější ponorkové základny.

Samozřejmě jsme si nepředstavovali, že na nás nějaký nadržený raketový velitel zkusí vystřelit řízenou střelu. Ale opatrnost byla v těchto místech na místě, přestože jsme měli v Bílém domě hodně tvrdého muže, který se vyjádřil velice jasně o tvrdé odplatě v případě jakéhokoliv náznaku útoku na americký letecký provoz, ať už civilní nebo vojenský.

Museli byste sloužit na Blízkém východě, abyste plně pochopili pocit

nebezpečí a dokonce hrozby, která nikdy nebyla zanedbatelná ani v zemích, obecně považovaných za přátele Ameriky. Jako třeba Bahrajn.

Rozeklaná část ománského pobřeží, o níž jsem se zmínil dříve, je u poloostrova Musandam s jeho hlubokými zálivy. Tato nejsevernější část skalnatého šelfu, který vybíhá do Hormuzského zálivu, je nejbližší cizí území k íránské základně Bandar Abbás. Úsek pobřeží táhnoucí se na jih od tohoto místa je mnohem plošší, klesající z prastarých hor al-Hadžar. Začali jsme svůj dlouhý přelet oceánu někde tam dole, severně od Maskatu, poblíž obratníku Raka.

Když jsme překročili pobřeží a zamířili nad volný oceán, bylo to, alespoň pro mě, skutečné rozloučení s Arabským poloostrovem a také s vřícími islamistickými státy na severu zálivu - Irákem, Kuvajtem, Sýrií a Íránem, které ovládaly můj život a myšlenky pár posledních let; zvláště Irák.

Poprvé jsem tam přišel 14. dubna 2003, abych se připojil k Teamu 5. Spolu s dalšími dvanácti příslušníky SEAL z Kuvajtu jsem v podobném letounu jako tento Hercules přistál na americké letecké základně, nějakých 15 minut od Bagdádu. Bylo to týden poté, co americká armáda zahájila bombardování města, aby přibila Saddáma na místo, než začne skutečná válka. Britové zrovna obsadili Basru.

Ve stejný den mariňáci obsadili Saddámovo rodiště Tikrit a o pár hodin později Pentagon oznámil, že skončila velká bojová akce. Nic z toho nemělo nejmenší vliv na naši misi, která měla pomoci vykořenit a případně zlikvidovat malý odpor, který tu zbyl, a pak pomoci s hledáním zbraní hromadného ničení.

Byl jsem v Bagdádu jen jeden den, když prezident Bush ohlásil, že Saddám a jeho strana Baas padli. Moji kolegové ten stejný den rychle dopadli Abú Abbáse, vůdce Organizace pro osvobození Palestiny, která v roce 1985 zaútočila ve Středomoří na italskou výletní loď *Achille Lauro*. O osmačtyřicet hodin později, 17. dubna, američtí vojáci dopadli Saddámova nevlastního bratra, nechvalně známého Barzana Ibrahima al-Tikritího. To byly události, do kterých jsem se ihned zapojil. Byl jsem jedním ze 146 tisíc amerických a koaličních vojáků v oblasti pod velením generála Tommyho Frankse. Byla to má první zkušenost s bojem zblízka a také místo, kde jsem se naučil jemnější finesy svého řemesla.

Byl to také první náznak povstání následovníků Usámy bin Ládina

z popela. Jistě, věděli jsme, že jsou stále okolo nás a pořád se snaží přeskupit poté, co je Spojené státy v Afghánistánu uzemnily. Ale zanedlouho jsme začali slyšet o nové skupině v Iráku zvané al-Káida, zákeřné teroristické skupině snažící se vyvolat při jakékoliv příležitosti zmatek. Vedl ji pomatený jordánský zabiják Abú Musab az-Zarkáví (nyní již po smrti).

Naše mise ve městě byly někdy přerušovány hledáním někoho nebo něčeho, co bylo zrovna pohřešováno. Hned první den svého pobytu zde jsem se čtyřmi dalšími muži vyrazil do rozsáhlé irácké jezerní oblasti hledat pohřešovaný stíhací bombardér F-18 Super Hornet a jeho amerického pilota. Možná si na ten případ pamatujete. Já na to nikdy nezapomenu. Přelétali jsme ve vrtulníku MH-47 Chinook nízko nad jezerem a náhle jsme spatřili ocas letadla čnící z vody. Hned poté jsme našli tělo pilota vyplavené na břeh.

Pamatuji si, že jsem byl velmi smutný a to nebylo naposledy. V této zemi jsem byl necelých čtyřadvacet hodin. Přiřadili nás k Teamu 5 a říkalo se nám přívěsky, zvláštní posila nasazovaná na obzvlášť nebezpečné situace. Naším hlavním posláním byl zvláštní průzkum - fotografovali jsme neklidná místa a nebezpečné oblasti s použitím neuvěřitelných teleobjektivů.

Vše jsme prováděli pod rouškou tmy, čekali jsme trpělivě mnoho hodin, hlídali si záda a nespouštěli oči z cíle. Na základnu jsme posílali digitalizované obrázky doslova z chřtánu nepřítele.

Operovali jsme obvykle v malých čtyřčlenných skupinách. Tento průzkum zblízka je nejnebezpečnější úkol ze všech. Je to osamělá a často nudná práce, spojená s nebezpečím, že nás objeví. Někdy, když se jednalo o zvláště cenného teroristického velitele, jsme mohli jít po něm a pokusit se ho odtamtud dostat živého. Brutálně a bez slitování. Obecně řečeno, Navy SEAL cvičí ty nejlepší průzkumníky na světě.

Vždy mne rozesměje, když čtu o „hrdých bojovnících za svobodu v Iráku“. Nejsou hrdí, za padesát babek by prodali vlastní matku. Vejdeme do nějakého domu, čapneme chlápka, o kterém si myslíme, že je hlavou buňky a vyvedeme ho na ulici. První věc, kterou říkávali, bylo, „hej, hej, to já ne. Určitě chcete ty chlápky v tamtom baráku dole v ulici.“ Nebo, „dejte mi prachy a řeknu vám, co chcete vědět.“

A oni to říkali. To, co nám řekli, bylo velice často nesmírně cenné. Většina těch velkých vojenských přepadů, jako likvidace Saddámových

synů a dopadení samotného Saddáma, byly výsledkem vojenských zpravodajských akcí. Někdo z jejich vlastní strany je prodal stejně, jako oni prodali stovky jiných. Za prachy všechno, že? Hrdost? Tihle lidé to slovo ani neuměli vyslovit.

Ale takhle kvalitní zpravodajské informace byly často těžce získané. Chodili jsme do toho razantně. Jezdili jsme do nejnebezpečnějších městských čtvrtí. Řídili jsme se ulicemi ve vozech humvee nebo jsme se spouštěli na laněch z helikoptéry, když to bylo nutné. Postupovali jsme od jednoho bloku domů k druhému. Pohybovali jsme se opatrně tmou, připraveni na to, že na nás někdo začne střílet z okna domu odněkud z druhé strany ulice. Stávalo se to každou chvíli. Někdy jsme palbu opětovali, vždy s mnohem smrtelnějším efektem, než jakého byl schopen náš nepřítel.

Když jsme přijeli na místo, vrazili jsme dovnitř buď beranidlem, nebo speciálním sochozem, který vyrval dveře z pantů, nebo jsme obalili zámeček výbušninou a ten šmejd jsme odpálili. Vždy jsme se snažili, aby výbuch směřoval dovnitř jen pro jistotu, kdyby za nimi čekal někdo s AK-47. Je těžké přežít, když na vás z těsné blízkosti vyletí dveře rychlostí 100 kilometrů za hodinu.

Někdy, když jsme si nebyli jistí intenzitou odporu za dveřmi, jsme vhodili dovnitř pár výbušek, které neexplodují a nezničí zdi, ani nic jiného, ale spustí sérii velice hlasitých, téměř ohlušujících detonací doprovázených silnými bílými záblesky. Pro nepřítel je to velice dezorientující.

Hned poté vedl náš první muž útok do budovy, což byl pro její obyvatele vždy šok. I když jsme nepoužili výbušky, vzbudili se velice rychle a před nimi stála skupina ohromných maskovaných mužů s namířenými puškami, křičících, aby se nikdo ani nehnu. I když byly tyto městské domy obvykle dvoupatrové, Iráčané spávali v přízemí všichni namačkaní společně v jedné obývací místnosti.

Někdo mohl být nahoře a snažit se po nás střílet, což by bylo nepříjemné, ale to jsme obvykle řešili dobře mířeným ručním granátem. Může to znít necitelně, ale členové týmu absolutně spoléhají na svého kolegu s granátem, protože chlápek nahoře ho může mít taky a toto nebezpečí je nutné eliminovat, abyste ochránil týmového kolegu. V SEAL je *vždy* důležitý váš týmový kolega. Bez výjimek.

Mezitím jsme v přízemí, kde byli rezignovaní Iráčané, hledali velitele

buňky, chlapa, který věděl, kde jsou ukryté výbušniny, muže, který měl přístup k zařízením na výrobu bomb nebo ke zbraním, které mohly být určeny přímo proti americkým vojákům. Většinou nebylo obtížné je objevit. Rozsvítili jsme světla nebo ho odvedli k oknu, aby muži se zpravodajskými informacemi mohli porovnat jeho tvář s fotografiemi.

Často to byly fotografie pořízené mým týmem a identifikace byla rychlá. Zatímco probíhala identifikace, tým SEAL prověřoval budovu, což znamenalo ztraceně spolehlivě zajistit, aby se v domě zadržení Iráčané nedostali k žádné zbraně.

Hned poté se obvykle objevili muži, jimž se říkalo Áčka. Velmi profesionální, tvrdí a vytrvalí ve svých požadavcích ohledně požadovaných výsledků výslechů. Zajímala je hlavně kvalita získaných informací. Nedocenitelné informace, které mohly zachránit desítky amerických životů. Venku jsme měli obvykle tři nebo čtyři muže hlídající širší okolí a držící na uzdě dav, který se na místě samozřejmě shromáždil. Když bylo tohle všechno pod kontrolou, vyslychali jsme s pomocí Áček velitele buňky a vyžadovali jsme informace, kde jeho teroristická buňka působí.

Někdy jsme zjistili místo pobytu, někdy jména velitelů jiných buněk. Jindy nám mohli oznámit místa skladišť zbraní, ale na to byly obvykle potřeba peníze. Když byl člověk, kterého jsme zajali, obzvlášť zatvrzelý, spoutali jsme ho a poslali na základnu k profesionálnějšmu výslechu.

Ale obvykle nám něco prozradili. Tímhle způsobem jsme získávali informace, které jsme potřebovali, abychom našli a zničili ty, kdo stále bojovali za Saddáma Husajna, i když jeho vláda už padla, jeho jednotky kapitulovaly a země byla pod dočasnou americkou a britskou kontrolou. Koncem oficiální války to byly nebezpečné dny.

Stříleli na nás se střech a museli jsme dávat pozor na bomby v autech. Naučili jsme se bojovat jako teroristé. Noc za nocí jsme se pohybovali jako divoká zvířata ulicemi a vesnicemi. Ale neexistuje jiný způsob jak teroristy porazit. Musíte bojovat jako oni, jinak vás určitě zabijí. Proto jsme po nich šli tak tvrdě, brali jsme domy a budovy útokem, vyhazovali dveře do vzduchu, hnali se kupředu a postupovali jsme přesně podle vyzkoušených a ověřených metod týmů SEAL, které jsme měli v sobě vštípené roky výcviku.

Protože nakonec se vás musí nepřítel obávat a chápat vaši převahu.

To je to, co nás učili v té úplně přední linii vojenské moci Spojených států. Zřejmě proto jsme během mého dlouhého pobytu v Iráku neztratili jediného muže. Protože jsme postupovali podle pravidel. Žádné chyby, alespoň ne závažné. Přesto připouštím, že jsme se v průběhu mého prvního týdne v Iráku dopustili no,...řekněme... menší chyby v odhadu. Tehdy jsme během obchůzky kolem řeky našli sklad munice iráckých povstalců a z druhého břehu po nás občas někdo vystřelil. Jsou vojenští důstojníci, které by zajímalo jenom nalezení skladu a zabavení výbušnin.

SEAL reagují trochu jinak a obecně řečeno hledají rychlejší řešení. Je to něco jako *hej, hej, hej, ... to všechno musí zmizet*. Položili jsme do budovy vlastní výbušninu a svěřili jsme to našemu demoličnímu expertovi. Poslal nás o kus dozadu, ale pár z nás si nebylo jistých, jestli je to dost daleko.

„Žádný problém. Zůstaňte tam, kde jste.“ Neměl žádné pochybnosti.

No, ta hromada bomb, granátů a jiných výbušnin explodovala jako atomová puma. Nejprve tam byl jen prach a kolem létaly malé úlomky betonu. Ale výbuch se šířil dál a začaly na nás pršet úlomky betonu z budovy.

Kluci se schovávali v nákladáčích, pod nimi, prostě všude, jen aby se dostali troskám z cesty. Jeden z našich chlapců skočil dokonce do Tigridu. Slyšeli jsme ty kameny a úlomky tvrdých hliněných zdí bubnovat na nákladáky. Byl to zázrak, že tam nebyl nikdo zraněn nebo zabít.

Nakonec vše utichlo a já se vyplazil ven nezraněn. Demoliční maestro stál hned vedle mě. „No paráda,“ řekl jsem, „tohle se fakt povedlo, co?“ Přál jsem si, aby tam byl Mikey Murphy. Ten by určitě přišel s nějakou lepší hláškou.

Pracovali jsme skoro tři měsíce s Teamem 5 na bagdádských předměstích, pročesávali jsme městské ulice a vyháněli povstalce z jejich úkrytů. Když jsme postupovali k rohovým domům a zahajovali palbu při obkličování těch podivných tmavých a cizích pouličních křižovatek, museli jsme k tomu nasadit všechny své schopnosti.

Problém byl v tom, že všechna ta místa vypadala z dálky často normálně. Ale zblízka jste zjistili, že tam byly díry skrz domy. Některé z nich měly přední fasádu nebo celý zadní trakt zničené americkými

bombami. Proto jsme se často objevovali někde, kde to vypadalo jako slušná ulice, ale ve skutečnosti to byla hromada trosek, perfektní úkryt pro povstalce nebo sunnitské teroristy, stále bojující za svého bývalého vůdce.

Jedné takové noci jsem byl málem zabit. Vyšel jsem se zvednutou zbraní na chodník a palbou jsem kryl své týmové kolegy. Pamatuji si to živě. Přitom jsem stál rozkročen nad bombou, přímo nad ní a ani jsem ji neviděl. Jeden z kluků zakřičel, „*Markusi! Uhni!*“ Vyrazil přímo ke mně, vrazil do mě plnou vahou svého těla a pak jsme se oba odvalili doprostřed ulice. Byl na nohou první a doslova mne odtáhl pryč. O chvíli později ji náš demoliční expert odpálil. Díkybohu jsme už byli mimo dosah, jelikož to byla jen malá improvizovaná nálož vyrobená v něčí kuchyni. Ale i tak by mě zabila nebo minimálně těžce zranila.

Je to jen další příklad toho, jak neuvěřitelně bystří musíte být, abyste mohli nosit Trojzubec, odznak příslušníků SEAL. Opakovaně nám během výcviku připomínali, abychom nikdy nebyli spokojeni sami se sebou, upozorňovali nás na chytrost a nepředvídatelnost našeho teroristického nepřítele. Připomínali nám důležitost neustálé bdělosti a to, že musíme pořád dávat pozor na své týmové kolegy. Každou noc před misí nám jeden z vyšších poddůstojníků říkával, „pojďme, hoši. Připravte se na pořádnou fušku, tentokrát je to doopravdy. Buďte ve střehu, soustřeďte se. Jedině tak zůstanete naživu.“

Hodně jsem se tam toho s Teamem 5 o sobě dověděl. Pohyboval jsem se tmou, kličkoval v terénu a nikdy jsem nedělal to stejné dvakrát. To je to, co dělá armáda, pořád všechno dokola. My operujeme jinak, protože jsme mnohem menší jednotka. I při velkých operacích ve městě se nepřesouváme ve větších než dvacetičlenných skupinách. A průzkumné jednotky jsou sestaveny jen ze čtyř mužů.

Když se pohybuje tiše a skrytě ve stínech, využíváte slepá místa, kam váš nepřítel nemůže vidět, to vše desetkrát zostří vaše smysly. Někdo nás popsal jako stínové bojovníky. A měl pravdu, to je přesně to, co jsme. Vždy máme velmi jasný cíl, obvykle jenom jednoho muže, který je zodpovědný za problém - teroristického velitele nebo стратега.

Když ho konečně dopadnete, existuje celý soubor kroků, který si musíte pamatovat. Nejprve ho donutíme odhodit zbraň a lehnout na zem. Obvykle to udělá bez protestů. Pokud se rozhodne jinak, rychle mu na zem pomůžeme. Ale nikdy se ani na zlomek vteřiny neotáčíme. Těmhle

chlápkům nikdy nedáváme ani centimetr prostoru. Protože by sebral zbraň a střelil vás zblízka do zad. Mohl by vám dokonce podříznout krk, kdyby měl příležitost. Nikdo nedokáže nenávidět tak fanaticky, jako terorista. Dokud jste se s nějakým nesetkali, nechápete význam slova *nenávist*.

Po celém světě jsme nacházeli polovycvičené teroristy většinou neschopné ovládat jakoukoliv smrtící zbraň, obzvláště ty ruské kalašnikovky, které používají. Především je ta zatracená věc nepřesná a v rukou hysterika, kterými většinou jsou, pálí kulky všude kolem. Když jdou tihle chlapi po nějakém Američanovi, obvykle střílí naslepo za roh, nemíří na nic konkrétního a končí to zastřelením tří procházejících iráckých civilistů. Jenom čirou náhodou zasáhnou Američana, kterého chtěli trefit.

Prezident Bush 1. května 2003 oznámil, že vojenská fáze války skončila. Čtyři dny poté se zjistilo, že Saddám a jeho syn uloupili z centrální banky miliardu dolarů v hotovosti. Někdy v té době, při stále probíhajícím pátrání po zbraních hromadného ničení, jsme byli odveleni k obrovskému jezeru Buhayrat ath Tartar, kde je Saddám údajně ukryt.

Byla to ohromná vodní plocha téměř padesát kilometrů dlouhá a v některých místech třicet kilometrů široká. Nacházela se na zelenající se planině mezi řekami Eufrat a Tigris jižně od Tikritu. Na jednom konci je obří hráz a my jsme byli umístěni jižně od ní v místě jménem Hit. Zdálo se, že to jméno sedí. Vyrázili jsme k jezeru a asi týden jsme pročesávali každý centimetr jeho hluboké čisté vody. Používali jsme nafukovací čluny Zodiac a nenašli jsme nic, kromě duše z kola a starého žebříku.

Jak týdny plynuly, počasí bylo stále teplejší a někdy bylo až 40 stupňů Celsia. Pokračovali jsme dál a pracovali i po nocích. Byly chvíle, kdy se nám zdálo, že se všechno uklidňuje. Pak 4. července hlas z nahrávky, který televize Al-Džazíra označila za Saddámův, vyzval všechny Iráčany, aby se připojili k odporu a bojovali proti americkým okupantům na život a na smrt.

Zdálo se nám to trochu hloupé, protože jsme se nesnažili nikoho okupovat. My jsme se jen pokoušeli zastavit ty šílené parchanty, aby nevyhladili civilní obyvatelstvo země, kterou jsme právě osvobodili z moci jednoho z největších darebáků v historii.

Na tom, co jsme si mysleli, moc nezáleželo. Hned příští den vybuchla

na závěrečném ceremoniálu kurzu nových iráckých policistů vycvičených Američany velká bomba. Zabila sedm a zranila sedmdesát nových policistů. Jen sám pánbůh může rozumět důvodům těch, co to provedli.

Pokračovali jsme v naší práci a hledali klíčové rebely. Snažili jsme se dostat z nich informace třeba i s pomocí úplatků. Ale vypadalo to, že počet jejich nových rekrutů je nekonečný. Bez ohledu na to, kolik jsme jich dostali, stále přibývali noví. Někdy v té době jsme slyšeli o vzestupu té hrozivé skupiny, která se nazývala al-Káida v Iráku. Byla to neskrývaně teroristická organizace určená k vyvolávání zmatku a zabíjení, hlavně nás.

Nicméně morálka tohoto hnutí dostala tvrdý úder 22. července, kdy Saddámovi synové Udaj a Kusaj, stejní zločinci jako on, byli konečně nalezeni v jednom domě v Mosulu. Nemám povolení o této vysoce utajené operaci mluvit, kromě toho, že byli oba zabiti, když americké speciální jednotky srovnaly celou budovu se zemí. Nalezení a zabiti byli díky zradě skupiny jejich oddaných a loajálních soudruhů. Za peníze. Stejně jako později zradí Abú Musaba az-Zarkáviho.

Přes všechno naše úsilí se objevovali stále noví sebevražední atentátníci. Byli to mladí Iráčané, přesvědčení učením extremistických ajatolláhů, že vražda jejich nepřátel jim otevře bránu do ráje. Že zazní tři trumpety a oni překročí most do náruče Alláha a nekonečného štěstí.

Takže se k tomu prostě vrátili. Dne 26. srpna zabila bomba amerického vojáka, což znamenalo, že od konce války bylo ztraceno víc amerických životů, než během samotných bojů. Velká bomba explodovala 29. srpna v autě před šíitskou mešitou v Nadžafu a zabila osmdesát lidí, včetně uctívaného a velice oblíbeného šíitského vůdce ajatolláha Muhammada Bašára al-Hakina.

Podle našeho názoru se nám situace rychle vymykala z rukou. Vypadalo to, že bez ohledu na to co jsme udělali, kolik těch bláznů jsme sebrali, kolik výbušnin, bomb a zbraní jsme našli, se vždy objevili další. A nacházelo se stále víc mladých mužů, kteří to s radostí vzali zkratkou k těm trumpetám a přes most, aby se zapojili do nějakého toho prvotřídního štěstí.

Nyní, koncem srpna, byl problém s nenalezenými zbraněmi hromadného ničení stále naléhavější. Hans Blix, šéf zbrojní komise OSN, se stáhl z veřejného života a v důkladném hledání pokračovala americká

armáda. Podle nás byla otázka, zda má Saddám Husajn chemické a biologické zbraně, již zodpovězena. Samozřejmě je měl, použil je přece v Halabdě, ne?

Myslím, že hlavním tématem v myslích americké veřejnosti teď byla otázka, jestli měl jadernou zbraň. Ale samozřejmě to nebyla nejdůležitější otázka. Ta nejvýznamnější zněla - měl jaderný program? Pokud ano, znamenalo by to, že se snažil vyrobit obohacený uran 235 použitelný ve zbraních. Získáte ho tak, že do odstředivky dáte uran 238 a rotací odstraníte těžké neutrony, jako když oklepáváte kapky vody z listů salátu. Je to komplikovaný proces trvající až sedm let a když vše proběhne bez problému, získáte hromadu těžkého uranu 235. Rozdělte ji na poloviny, ty spojte silnou výbušninou a dejte do uzavřeného oceľového prostoru, třeba raketové hlavice nebo pumy a máte tu novou Hirošimu.

To byl ten problém - izoloval Saddám uran 235 a pokud ano, kde ten uran získal? Kde svůj program provozoval? Uvědomte si, že na zemi není pro uran 235 jiné využití, než na výrobu atomové pumy.

Věděli jsme, že se americké zpravodajské služby domnívaly, že Saddám uskutečňuje takový program někde v této rozlehlé zemi, větší než Německo a téměř tak velké jako Texas. Byly tam odstředivky vyrábějící nejnebezpečnější látku na světě.

To bylo vše, co jsme věděli. Ale bylo nám jasné, co máme hledat a určitě bychom to poznali, kdybychom to našli. Měl vůbec Saddám kompletní výrobní postup, úplně dokonalou atomovou pumu nebo hlavici rakety? Zřejmě ne, nikdo si to skutečně nemyslel. Ale bývalý ministr obrany Donald Rumsfeld jednou poznamenal, „co chcete dělat? Nechat ho dokud ji mít nebude?“

Možná si vzpomenete, že CIA byla přesvědčena o získání nezvratných důkazů ze satelitních záběrů obřích nákladáků, křížujících irácké dálnice. Jezdily obvykle v konvojích po čtyřech a každý byl tak velký, že by se do něj vešly dvě takové odstředivky. Obecně přijímaným názorem bylo to, že Saddám má mobilní výrobní program, který se nedal snadno nalézt a v podstatě mohl být ukrytý pod zemí v poušti nebo naopak převezen přes hranice do Sýrie nebo do Jordánska.

No, my jsme ty nákladáky našli ukryté v poušti, zaparkované pohromadě, ale vnitřek všech byl kompletně odstraněný. Uvnitř nic nezbylo. Viděli jsme ty nákladáky a podle mého názoru někdo ve vel-

kém spěchu zlikvidoval vše, co obsahovaly.

Viděl jsem také výcvikový tábor al-Káidy severně od Bagdádu. Byl opuštěný, ale představoval silný důkaz o spojení iráckého diktátora s budoucími bojovníky Usámy bin Ládina. Stopy vojenského zaměření tábora byly všude kolem. Někteří muži, kteří byli v Afghánistánu, říkali, že to je přesná kopie tábora, jaký tam Američané po 11. září zničili.

Často nastávaly chvíle, kdy jsme v té žhnoucí písčité divočině, hlavně při našem hledání u pobřeží, skutečně pronásledovali duchy. Tam jsme často v nezmapované poušti, poblíž zdroje vody, viděli v dálce raketové odpalovací rampy a když jsme k nim dojeli, zjistili jsme, že to byly jen atrapy, obrovské makety trupů raket mířící k nebi, vyrobené ze šrotu a železných traverz.

Po dvou dnech jízdy v těžkém terénu a v neuvěřitelném horku to bylo k naštvání. Kdyby náš tým konečně Saddáma v jeho úkrytu objevil, asi bychom ho na místě odpráskli z mnoha důvodů, ale hlavně kvůli těm zbytečným cestám po poušti (jen žertuji). Ale řeknu jednu věc, ten irácký prezident byl zatracený ďábel skrývající se ve svých třinácti palácích. Unikal dopadení a nahrával na kazety výzvy ke zbytkům svých stoupců, aby pokračovali ve válce proti velkému Satanovi (to jsme byli my).

Bylo to tam tvrdé, ale z mnoha důvodů jsem za tu zkušenost vděčný. Velmi dobře jsem zjistil, jak rozvratný a mazaný může nepřítel být. Naučil jsem se ho nikdy nepodceňovat. Naučil jsem se, jak mít vždy navrch, abych si s ním poradil. Nikdy nepodlehnout uspokojení.

Když si dnes vzpomenu na naši cestu v Herculesu do Afghánistánu, stále víc jsem si tehdy uvědomoval rostoucí problém, kterému čelili američtí vojáci v aktivní službě na bojištích celého světa. Pro mne to začalo v Iráku. Byly to první poznámky z liberální části občanů Spojených států, že jsme špatní a brutální zabijáci, šikanující ostatní země. My, kteří pro náš národ a z příkazu naší vlády obětujeme své životy v první linii, bychom měli být obžalováni z vraždy za to, že střílíme na naše nepřátele.

Byl to zákeřný postup, kritika americké armády od politiků a liberálních médií, kteří nevědí nic o boji, o našem výcviku, ani o smrtelném nebezpečí, kterému v první linii čelíme. Každý z nás šesti sedících vzadu v letadle na cestě do Afghánistánu pořád myslel na stále